

בבא קמא כא

שווערד

לע"נ ר' אריה זאב בן ר' יצחק אייזיק שווערד ז"ל

רמב"ם יד החזקה - הלכות נזקי ממון פרק א

(ז) כל מועד משלם נזק שלם מן היפה שבנכסיו וכל תם משלם חצי נזק מגופו במה דברים אמורים בשנכנסה הבהמה לרשות הניזק והזיקתהו אבל אם נכנס הניזק לרשות המזיק והזיקתהו בהמתו של בעל הבית הרי זה פטור על הכל שהרי הוא אומר לו אילו לא נכנסת לרשותי לא הגיע לך הזק והרי מפורש בתורה (שמות כ"ב ד') ושלח את בעירה ובער בשדה אחר: (ח) הזיקה ברשות הרבים או בחצר שאינה של שניהן לא למזיק ולא לניזק או בחצר שהיא של שניהן והרי היא מיוחדת להניח בה פירות ולהכניס לה בהמה כגון הבקעה וכיוצא בה אם בשן ורגל הזיקה כדרכה הרי זה פטור מפני שיש לה רשות להלך בכאן ודרך הבהמה להלך כדרכה ולאכול ולשבר כדרך הילוכה ואם נגחה או נגפה או רבצה או בעטה או נשכה אם תמה היא משלם חצי נזק ואם מועדת משלם נזק שלם:

שו"ע חושן משפט - סימן שפט

(ט) כל מועד משלם נזק שלם מהיפה שבנכסיו; וכל תם משלם חצי נזק מגופו: (י) בד"א, כשנכנסה הבהמה לרשות הניזק והזיקתהו. אבל אם נכנס הניזק לרשות המזיק והזיקתהו בהמתו של בעל הבית, הרי זה פטור על הכל, שהרי הוא אומר לו: אילו לא נכנסת לרשותי לא הגיע לך הזק. הרי מפורש בתורה, ושלח את בעירו ובער בשדה אחר (שמות כב, ד): הגה - כל זה לשון הרמב"ם; וצ"ע דמקרא זה בשן ורגל הוא דכתיב לפטרן ברשות שניהם, אבל ברשות המזיק דפטור אפילו בקרן אין ענין מקרא זה טעם אליו, אלא דפטור מכת דאמר ליה:

ספר טורי זהב על חו"מ - סימן שפט

ס"י בהגה וצ"ע דמקרא זה בשן ורגל כו' נראה ליישב דבאמת הוא דזה קאי אנזקי שן ורגל כדאיתא ריש ב"ק אלא דהוצרך לזה אף בקרן ואתה מוכרח לכך דאיתא בפ' כיצד הרגל דף כ"ו ולא תהא קרן ברשות הרבים חייב מק"ו ומה שן ורגל דברשות הניזק נזק שלם בר"ה פטורה קרן שברשות הניזק ח"נ אינו דין שברשות הרבים פטורה א"ר יוחנן א"ק יחצון אין חצי נזק חלוק לא בר"ה ולא ברה"י ואם כן תקשי לך גם ברשות המזיק יהיה חייב מקרא ד"חצון" הא אין חילוק בחצי נזק וע"כ צ"ל דודאי ברשות המזיק הוה הק"ו במקומו דמה שן ורגל כו' ומוקמינן קרא ד"חצון" כו' על מסתבר דהיינו ר"ה אבל לא על רשות המזיק דיש סברא לפטור מטעם אילו לא נכנסת כו' ועיקר פטור דשן ורגל ברשות המזיק הוא מטעם דכתב ושלח וביער בשדה אחר דוקא שדה אחר הולכת להזיק וע"כ נקט הרמב"ם האי מלתא גבי פטור דקרן בר"ה כיון דלא אתי אלא מק"ו דשן ורגל ושן ורגל הוא מדכתיב ושילח את בעירה וגו' כנ"ל.

סמ"ע על חו"מ - סימן שפט

(ט) לפטרן ברשות שניהן. דבשדה אחר משמע שדה של אחר והיינו כשהיא מיוחדת להניזק ולא כשהיא של שניהן וכ"ש כשהזיק בר"ה שהוא מקום שכל הבהמות הולכין שם ברשות דפטור בעל המזיק משלומי שן ורגל דכיון דאורחתא דהבהמה היא לאכול בשן הראוי לאכול ולדרוס ברגל את כל המונח בדרך והניזק היה לו לשמור את הדבר שהזיק מלהניחו בדרך שהכל דשין בו משא"כ כשהזיק בקרן והדומה לו דלאו אורחיה היא דלא ס"ל לניזק לשמור מדבר דלאו אורח הבהמות להזיק בו מ"ה חייב ח"נ אפי' בר"ה כמ"ש המחבר בסעיף שאח"ז. ונראה ליישב תמיהת מור"ם ז"ל והוא דגם דעת הרמב"ם והמחבר שכתבו והרי מפורש בתורה כו' לא אדסמיק ליה קאי אלא באו ליתן טעם אמ"ש ברישא בד"א כשנכנסה לרשות הניזק דממעט גם כשנכנסה לרשות שניהן דהיינו מהאי קרא וכדי שלא תאמר מנ"ל דהאי קרא אתא למעט גם כשנכנס לרשות שניהן דלמא לא אתא למעט אלא כשנכנס לרשות המזיק מ"ה הקדים וכו' דלזה ודאי לא אתא דלרשות המזיק לא צריך קרא דסברא הוא דפטור שהרי מצי א"ל אילו לא נכנסת כו' וק"ל: